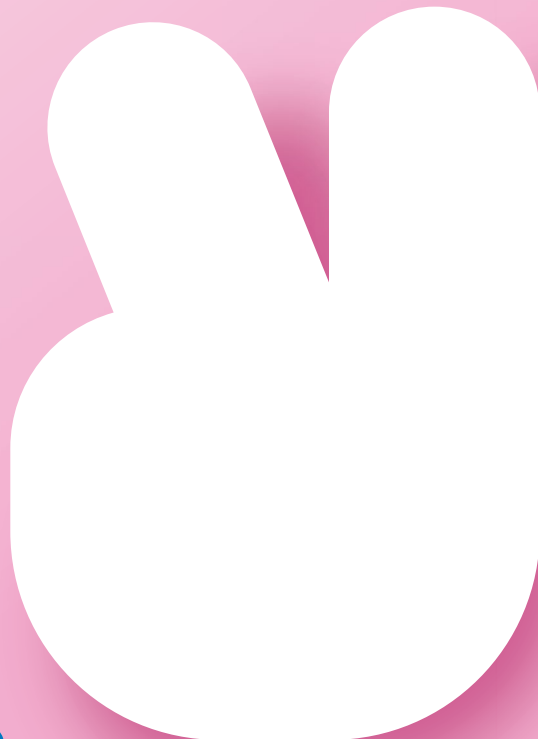

**PABO
VOORLEES
WEDSTRIJD
2023/24**

**HAND
LEIDING**

**WIE WORDT
DE PABO
VOORLEESKAMPIOEN?**

PABO VOORLEES WEDSTRIJD 2023/24

COLOFON

De Pabo Voorleeswedstrijd wordt mede mogelijk gemaakt door een bijdrage vanuit het leesbevorderingsprogramma de Bibliotheek op school (Stichting Lezen/Koninklijke Bibliotheek).

debibliotheekopschool.nl

Secretariaat Pabo Voorleeswedstrijd

Ingrid de Jong
06 22 69 45 41
i.dejong@cubiss.nl

pabovoorleeswedstrijd.nl

© Stichting Lezen, 2023

Ontwerp
Erik olde Hanhof
& Judith Schoffelen

Fotografie
Annemarie Terhell,
Rebecca Smeets

WOORD VOORAF

Beste docent,

Stichting Lezen organiseert in het schooljaar 2023-2024 voor de dertiende keer de Pabo Voorleeswedstrijd. Het enthousiasme is onverminderd groot. Doet u ook weer mee? Misschien wordt uw kandidaat wel gekozen tot de 'Pabo Voorleeskampioen van Nederland'!

Dat het belangrijk is tijd en aandacht aan jeugdliteratuur en voorleesvaardigheid te besteden binnen de opleiding, staat buiten kijf. Wie herinnert zich niet de juf of meester die zo mooi kon voorlezen? Een pabo-student die plezier heeft in voorlezen en het boekenaanbod kent, is later van onschatbare waarde voor zijn of haar leerlingen.

De Pabo Voorleeswedstrijd is een goede aanleiding om jeugdboeken te bespreken en studenten te laten oefenen met voorlezen. De boeken die zij kiezen horen bij de vensters van de cultuurhistorische canon. Een leerkracht die het aanbod van jeugdliteratuur kent, heeft een schat aan lesmateriaal tot zijn of haar beschikking. Taalrijke lessen zijn in

deze tijd van groot belang. Mooie jeugdboeken die goed aansluiten op de inhoud van een les kunnen daar enorm bij helpen. Door mee te doen aan de Pabo Voorleeswedstrijd kunnen studenten dus leren welke waarde jeugdboeken kunnen hebben bij andere vakken. Reden genoeg om voorbereidende colleges en een inspirerende voorleeswedstrijd te organiseren.

Alles wat u wilt weten over de organisatie van de voorleeswedstrijd vindt u in deze handleiding. Voor vragen, opmerkingen en suggesties kunt u terecht bij Ingrid de Jong. Wij wensen u en uw studenten een spannende en inspirerende voorleeswedstrijd toe.

Met vriendelijke groet,

Liselotte Dessauvagie

Specialist de Bibliotheek
op school pabo - Stichting Lezen

Ingrid de Jong

Organisator Pabo Voorleeswedstrijd
- Cubiss

TIPS

Tips voor deelnemende studenten, het draaiboek voor de voorbereiding en wedstrijd-dag en het juryformulier zijn te vinden op de website pabovoorleeswedstrijd.nl

INTRO

Als pabo-docent heeft u de vrijheid de wedstrijd naar eigen inzicht te organiseren. U kent uw studenten en weet welke aanpak het beste aansluit bij het curriculum. Deze handleiding en de bijbehorende website kunnen u houvast bieden voor het opstellen van een eigen plan van aanpak. Voor een viertal punten vragen wij alvast uw aandacht:

1

Welke boeken? Tijdens alle rondes mogen deelnemers kiezen uit voorleesboeken die geschikt zijn voor groep 5 t/m 8 (volgens de indeling van de openbare bibliotheek zijn dat de B-boeken. Ook C-boeken zijn toegestaan). Voor de provinciale rondes en de landelijke finale geldt een **extra regel**: dan zijn alleen boeken toegestaan die passen bij **de vensters van de**

cultuurhistorische canon. Deze vensters en de bijbehorende boeksuggesties vindt u op **canon-vannederland.nl**. Om uw studenten mooie, bruikbare boeken te laten ontdekken, raden we het aan om uw studenten te laten nadenken over hun boekkeuze. Waarom passen het gekozen boek én fragment bij een goede inhoudelijke en taalrijke les? Ondersteun uw studenten indien nodig bij die zoektocht of vraag de lokale bibliotheek om de studenten daarbij te helpen.

2

De schoolwedstrijd moet georganiseerd worden vóór 15 maart 2024, zodat de winnaar die doorgaat naar de provinciale ronde in april op tijd duidelijk is.

3

Er kunnen maximaal 12 finalisten aan de landelijke finale [5 juni 2024] deelnemen; uit iedere provincie één. Dit betekent dat er in de meeste gevallen per provincie tussenrondes worden georganiseerd door de Provinciale Ondersteuningsinstellingen van de bibliotheek (POI's).

4

Bij de jurering van alle rondes wordt gebruik gemaakt van het juryformulier op de website.

VOOR WIE?

We willen natuurlijk dat zoveel mogelijk leraren van de toekomst ook leesbevorderaars van de toekomst worden. Deze wedstrijd kan de opleiding helpen om pabo-studenten (weer) enthousiast te maken voor lezen en voorlezen. Voor welke studenten je de wedstrijd organiseert, mag je zelf bepalen. Je kunt ervoor kiezen de wedstrijd onderdeel te maken van een minor of lessenreeks, maar je kunt het ook schoolbreed oppakken. Het draaiboek op de website gaat uit van de deelname van tenminste honderd studenten en van één speciale wedstrijddag.

De voorleeswedstrijd beperkt zich overigens niet uitsluitend tot de wedstrijddag zelf. Voorbereidingscolleges over jeugdliteratuur, een auteursbezoek of masterclass van een auteur, het kiezen van een geschikt boek en een passend fragment en het trainen van de voorleesvaardigheid zelf zijn natuurlijk essentiële ingrediënten.

DOOR WIE

Elke docent kan de organisatie van de wedstrijd dag uitvoeren. Natuurlijk is het mooi als de wedstrijd wordt gekoppeld aan vakinhoud waar de studenten mee bezig zijn. Een aanknopingspunt daarvoor kan de cultuurhistorische canon zijn voor het vak geschiedenis, maatschappijleer, Nederlands of bij cultuureducatie. Maar er is genoeg mooie jeugdliteratuur om verbinding te vinden met alle vakken. Op welk moment de voorleeswedstrijd kan worden opgenomen in het jaarprogramma verschilt per pabo. Laat u zich vooral ook ondersteunen door de Provinciale Ondersteuningsinstellingen of de lokale bibliotheek. Adressen van de POI's vindt u op de achterzijde van deze handleiding.

GESCHIKTE BOEKEN

canonvannederland.nl
kies een venster > boeken
jeugdbibliotheek.nl

TIP

Laat studenten het filmpje bekijken waarin Jacques Vriens (aan kinderen) vertelt hoe je goed voorleest.

denationalevoorleeswedstrijd.nl

DE CULTUUR- HISTORISCHE CANON

De vensters van de cultuurhistorische canon staan centraal bij de Pabo Voorleeswedstrijd. Vanaf september 2010 is iedere basisschool en elke pabo verplicht aandacht te besteden aan dit overzicht van de cultuur en geschiedenis van Nederland. Gebruik van de cultuurhistorische canon biedt mogelijkheden voor het integreren van verschillende vakken. Zo wordt (voor)lezen niet alleen gekoppeld aan Nederlandse taal, maar ook aan aardrijkskunde, geschiedenis, cultuureducatie, levensbeschouwing en natuur & techniek. Elk venster biedt naast een lijst van boeksuggesties ook andere lessuggesties, achtergrondinformatie, actualiteiten en vensterplaten. Wij hebben de allerbeste boeken uit de canon alvast in een mooie en inspirerende tiplijst gezet. De lijst is te vinden op pabovoorleeswedstrijd.nl.

De cultuurhistorische canon vindt u op canonvannederland.nl. Maar ook op jeugdbibliotheek.nl zijn boeken te vinden die aansluiten bij de vensters van de canon. De POI en de lokale bibliotheek kunnen u helpen aan nog meer goede boekentips.

WAT BIEDT STICHTING LEZEN?

Stichting Lezen faciliteert de POI en bibliotheek in uw regio om u te kunnen adviseren over de opzet en voorbereiding van de wedstrijd dag. Daarnaast biedt Stichting Lezen u gratis materialen, waaronder affiches en een oorkonde voor de schoolwinnaar. Stichting Lezen zorgt ook voor oorkondes voor de finalisten.

Uiteraard zorgt u zelf voor een passende prijs voor de schoolwinnaar. In overleg met de POI regelt u de auteursbezoeken. Voor het schooljaar 2023-2024 is er een geoordeeld budget van maximaal € 550 per pabo-locatie voor een auteursbezoek.

De kosten van de auteursbezoeken worden aan de POI's vergoed door Stichting Lezen. De auteursbezoeken zijn gekoppeld aan de Pabo Voorleeswedstrijd en vinden (vlak) voor of tijdens de schoolronde plaats.

**“IK WIL MET
JULLIE STRIJDEN
TEGEN HET
IMPERIALISME.”**

ANTON DE KOM

VOOR BEREIDING

De initiatiefnemer zorgt voor voldoende support van collega's en studenten en ondersteuning vanuit de POI. In de voorafgaande colleges bereidt de docent Nederlands de studenten voor op de voorleeswedstrijd. Dat kan onder andere door de inzet van een auteur. Studenten worden geïnformeerd over het doel en de opzet van de voorleeswedstrijd.

Het thema, de cultuurhistorische canon, wordt toegelicht. Op canonvannederland.nl kiezen studenten een of twee boeken. U of de bibliotheek kunt deze selectie ook maken en een themakist met boeken samenstellen. Tot slot wordt aandacht besteed aan het voorlezen zelf.

De voorleestips en het juryformulier op de website pabovoorleeswedstrijd.nl zijn een goede leidraad. Studenten krijgen de tips mee of printen die zelf om zich verder voor te bereiden. En uiteraard kan geoefend worden op de stageschool.

TIP

Maak er een voorleesfeest van. Organiseer tijdens de wedstrijd dag een markt en nodig de lokale boekhandel en de bibliotheek uit. Maak het feest compleet met signersessies met auteurs.

CHECKLIST

Een checklist voor de mogelijke taken ter voorbereiding van de wedstrijd en een draaiboek voor de wedstrijd dag zijn te vinden op de website.

NIET VERGETEN!

Geef uw schoolkampioen op via de website: pabovoorleeswedstrijd.nl

---

WEDSTRIJDDAG OP DE PABO

Een voorselectie kan in de klas plaatsvinden. De klas wordt verdeeld in groepen. Ieder leest zijn/haar fragment voor. De groep kiest de beste voorlezer. De geselecteerden lezen vervolgens voor aan de hele klas. De klas bepaalt wie hen zal vertegenwoordigen tijdens de schoolwedstrijd. Een klas kan meerdere kandidaten afvaardigen. Dit hangt af van het totaal aantal deelnemers op een

pabo en van de opzet (nog een tweede selectieronde of niet, eventueel na een masterclass). Het juryformulier wordt gebruikt als maatstaf bij de beoordeling van het voorlezen. Uiteindelijk kiest een deskundige jury op de wedstrijd dag een kandidaat die de pabo bij de provinciale finale vertegenwoordigt.

PROVINCIALE FINALE

Als er in uw provincie meerdere pabo's deelnemen, wordt er tijdens een provinciale finale een provinciekampioen gekozen. Alle informatie over de provinciale wedstrijd is op te vragen bij de contactpersoon van de Provinciale Ondersteuningsinstelling. Contactgegevens vindt u achter in deze handleiding.

LET OP

Langer dan 5 minuten voorlezen kan een reden zijn om niet tot winnaar gekozen te worden. De voorleestips voor studenten en het juryformulier staan op pabovoorleeswedstrijd.nl

---

LANDELIJKE FINALE

Op 5 juni 2024 strijdende provinciale kampioenen tegen elkaar tijdens een feestelijke landelijke finale. De finale bestaat uit twee rondes. Tijdens ronde 1 leest de kandidaat voor uit een zelfgekozen canonboek. In ronde 2 staat het 'onvoorbereid' voorlezen centraal en lezen alle kandidaten een gedeelte voor uit hetzelfde boek dat ze op de finaledag krijgen uitgereikt. Iedere provinciale voorleeskampioen kan een groep studiegenoten meeneemen. Om organisatorische redenen worden er geen stageklassen uitgenodigd voor de landelijke finale. Docenten van de pabo zijn wel van harte welkom!

JURERING

Samenstellen van een jury

Een jury bestaat uit personen die verstand hebben van voorlezen aan kinderen. Een bibliothecaris, leesmediaconsulent, een boekhandelaar, een auteur, een leerkracht of docent kunnen deel uitmaken van de jury. De jury kan worden aangevuld met een erelid, bijvoorbeeld uit het bestuur van een school. Voor alle leden geldt dat het jureringsformulier leidraad is voor het beoordelen van de voorlezers.

Waar let de jury op?

Was het duidelijk? En spannend? Werden de luisteraars aangekeken en was de intonatie goed? Op het juryformulier staan alle aandachtspunten die zowel bij de schoolwedstrijd als bij de provinciale en

landelijke finale worden gebruikt. De jury leest ook de voorleestips voor studenten. Het juryformulier is daarvan afgeleid.

Stemmetjes

Het gebruik van stemmetjes kan veel discussie oproepen. Voor veel voorlezers is het een valkuil. Ze overdrijven te veel en keren niet steeds terug naar hun eigen stem. Stemmetjes zijn slecht voor je stem en nooit nodig. Ook een gevorderd voorlezer heeft geen stemmetjes nodig om het aantrekkelijk te maken. Werken met toon en intonatie is echt voldoende.

**ÉÉN
GROOT
VOORLEES
FEEST**

**“DE VRAAG
NAAR RECHT
EIST GEVOEL
VAN PLICHT.”**
ALETTA JACOBS

PROVINCIALE ONDERSTEUNINGS INSTELLINGEN

**contactpersonen,
adressen en
telefoonnummers**

Drenthe **Biblionet Drenthe**

Weiersstraat 1E, 9401 ET Assen
Mw. Joke Kasemier-Bedeker
j.kasemier-bedeker@
biblionetdrenthe.nl
088-0128000 / 06-21545335

Flevoland **Bnf – Bibliotheeknetwerk flevoland**

Albert Einsteinweg 4,
8218 NH Lelystad
Mw. Karin de Jong
k.dejong@bnf.nl
06-29204507

Friesland **Fers**

Zuiderkruisweg 4,
8938 AP Leeuwarden
Postbus 7507, 8903 JM Leeuwarden
Mw. Janneke Straatsma
janneke@fers.nl
06-30953762 / 058-2847721

Noord- en Zuid Holland **Probiblio**

Spicalaan 55, 2132 JG Hoofddorp
Postbus 485, 2130 AL Hoofddorp
Mw. Charlotte Lehmann
voorleeswedstrijd@probiblio.nl
06-22714579

Utrecht **Bisc - Bibliotheek service centrum**

Fruitweg 48, 3981 PA Bunnik
Mw. Lies Pannevis
l.pannevis@bibliotheekeemland.nl
033-4631914

Zeeland **Zb | Bibliotheek van Zeeland**

Kousteensedijk 7, 4331 JE Middelburg
Postbus 8004, 4330 EA Middelburg
Mw. Suzan Car
SCar@dezb.nl
0118-654354

Groningen **Biblionet Groningen**

De Mudden 18, 9747 AW Groningen
Mw. Anneke Tiddens
a.tiddens@biblionetgroningen.nl
06-31693552 / 088-5061911

Gelderland en Overijssel **Rijnbrink**

Zeelandsingel 40, 6845 BH Arnhem
Postbus 9052, 6800 GR Arnhem
Pakketbezorging:
Kamperstraat 29, 418 CA Deventer
Post:
Postbus 352, 7400 AJ Deventer
Mw. Constance Melissen
constance.melissen@rijnbrink.nl
06-10269882

Brabant **Cubiss Brabant**

Statenlaan 4, 5042 RX Tilburg
Postbus 90114, 5000 LA Tilburg
Mw. Hannah Schouten
voorleeswedstrijd@cubiss.nl
06-42168068

Limburg **Cubiss Limburg**

Smedestraat 2, 6411 CR Heerlen
Postbus 90114, 5000 LA Tilburg
Mw. Loes Steens
voorleeswedstrijd@cubiss.nl
06-48640974

**PABO
VOORLEES
WEDSTRIJD
2023/24**

